

Titulació	Tipus	Curs
Geografia, Medi Ambient i Planificació Territorial	FB	1

Professor/a de contacte

Nom: Francisco Manuel Muñoz Ramirez

Correu electrònic: franc.munoz@uab.cat

Equip docent

Esteve Dot Jutglà

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

No hi ha prerequisits ni coneixements obligatoris.

Objectius

Els objectius es refereixen a tres aspectes principals en relació amb el procés d'urbanització i la seva conseqüència principal, la transformació del territori:

- Descripció, explicació i anàlisi del procés d'urbanització a partir de l'estudi de diferents moments històrics concrets amb especial atenció al moment actual.
- Explicació general de la relació entre l'anàlisi del procés d'urbanització i l'anàlisi de les dinàmiques de transformació urbana i territorial associades, a partir del tractament d'informacions de tipus divers i referides a qüestions econòmiques, tecnològiques, polítiques, socials i culturals.
- Introducció als principals processos de transformació del territori pel que fa a la ciutat i els espais urbans i metropolitans actuals, amb especial atenció als resultats, impactes i conseqüències d'ordre divers derivades d'aquest procés global de canvi territorial.

Resultats d'aprenentatge

1. CM01 (Competència) Plantejar problemes i solucions possibles basades en l'anàlisi del concepte de ciutat com a síntesi espacial resultant de l'evolució de les dinàmiques demogràfiques, econòmiques, ambientals, culturals i polítiques de les societats contemporànies.
2. KM02 (Coneixement) Fer servir els principals conceptes relacionats amb el territori i les seves problemàtiques.
3. SM02 (Habilitat) Examinar elements ambientals, demogràfics, urbans i/o paisatgístics en un estudi concret incloent una interpretació de les dades i resultats obtinguts.
4. SM02 (Habilitat) Examinar elements ambientals, demogràfics, urbans i/o paisatgístics en un estudi concret incloent una interpretació de les dades i resultats obtinguts.

Continguts

- La transformació del territori en perspectiva: diversitat de dinàmiques de transformació territorial i protagonisme dels processos d'urbanització.
- El concepte d'Antropocè: les conseqüències de les transformacions del territori derivades dels processos d'antropització del medi, de la urbanització del territori i de la globalització de la societat i l'economia.
- Els processos d'urbanització: definicions i aproximació històrica al fenomen del canvi territorial derivat de l'expansió urbana (tres moments històrics rellevants).
- Els mecanismes en la definició del procés d'urbanització i de la transformació del territori.
- Del procés d'urbanització al procés de metropolització: la urbanització regional dispersa actual.
- La urbanització futura: principals problemes i reptes de la urbanització i la transformació del territori en el segle XXI.

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes expositives	23	0,92	
Exercicis pràctics (PAUL)	17	0,68	
Sortides de camp (PCAM)	8	0,32	
Tipus: Supervisades			
Preparació de treballs, discussions i presentacions	25	1	
Tipus: Autònomes			
Estudi per a la prova escrita	25	1	
Lectura d'articles i llibres	30	1,2	
Realització d'exercicis i pràctiques	20	0,8	

- Classes expositives

- Presentació i debat de documentals i pel·lícules
- Lectura de llibres i articles
- Debats sobre temes bàsics de l'assignatura
- Pràctiques i treballs
- Sortides de camp.

En les sortides de camp s'aplicarà el Protocol de Sortides de Camp de la Facultat. L'alumnat tindrà accés a documentació específica sobre seguretat en activitats desenvolupades fora del campus de la UAB que caldrà conèixer i acceptar.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, perquè els alumnes completin les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Elaboració dossier d'exercicis de curs	35%	0	0	KM02
Elaboració d'un treball a partir de l'anàlisi de casos d'estudi sobre transformació del territori	20%	0	0	CM01, SM02
Participació en activitats a l'aula	10%	0	0	
Resolució prova escrita (examen)	35%	2	0,08	

Detall dels treballs i de la prova escrita d'avaluació (examen):

Treball 1. Treball de comparació de casos d'estudi de transformació del territori.

Treball 2. Dossier d'exercicis (diferents exercicis puntuals proposats pel professor durant el curs s'hauran de presentar de manera integrada tot configurant un únic document).

Examen. Prova escrita a partir del material d'estudi de l'assignatura (bibliografia bàsica i ampliada), fitxes temàtiques facilitades setmanalment pel professor, sessions de classe complementàries en format 'podcast' i recursos digitals de treball i consulta.

Notes importants:

- La presentació dels treballs 1 i 2 és condició necessària per a poder realitzar l'examen.
- De cara a l'avaluació final, es considerarà de manera positiva haver assistit a un mínim del 75% de les sessions de classe.

- La prova escrita (examen) té una importància qualitativa molt remarcable, atès que és la prova que avalua directament el coneixement i estudi de les fitxes temàtiques i els recursos digitals facilitats durant el curs i assegura el coneixement adequat dels continguts de la matèria. Per tant, la nota de la prova escrita haurà de ser d'aprovat (5) com a mínim per tal de poder aprovar la matèria.

Nota sobre les pràctiques (exercicis)

La part pràctica de l'assignatura s'organitza en la forma d'una sèrie d'exercicis pràctics que seran elaborats en grup i aprofitant el temps de classe per tal de minimitzar el temps de treball fora de les hores lectives. El funcionament d'aquesta part de la matèria serà com segueix:

-Els grups d'estudiants hauran de ser constituïts durant la primera setmana de classe. Es considerarà un període d'una setmana més per tal d'acceptar nous grups en el cas d'estudiants que no hagin pogut assistir a classe durant la primera setmana. A partir d'aquell moment, els nous grups que s'hagin de fer a causa de la no assistència d'estudiants a classe durant les dues primeres setmanes, hauran d'assumir una penalització pel que fa a la nota final de pràctiques de l'assignatura. Aquesta penalització anirà augmentant conforme vagin passant les setmanes sense que el grup no s'hagi constituït.

-Les pràctiques estan dissenyades per poder fer-se durant l'horari lectiu de classe. Tot i això, i pensant en possibles problemes de força major, els grups tindran tota la setmana lectiva per a entregar la pràctica. Tota vegada s'hagi començat la pràctica següent, no serà ja possible entregar la pràctica anterior si no s'ha presentat i serà avaluada com 'no presentat'. Per tant, no és possible entregar pràctiques fora del termini setmanal establert per a la seva elaboració.

- Per tal d'aprovar aquesta part pràctica de l'assignatura caldrà haver presentat totes les pràctiques sense excepció.

- Les pràctiques de l'assignatura no son recuperables. Per tant, si l'estudiant no presenta o suspèn els exercicis pràctics, aquesta qualificació serà definitiva i no hi haurà cap recuperació d'aquesta evidència d'avaluació.

Criteris d'avaluació

- Rigor expositiu i capacitat d'explicar de manera clara i suficientment precisa els temes treballats a l'assignatura.

- Capacitat per a fer servir exemples relacionats amb la bibliografia i els materials didàctics de l'assignatura.

- Iniciativa per a completar els materials facilitats pel professor a partir de la pròpia recerca individual.

Programació d'exàmens i lliurament d'activitats:

Les dates de realització d'exàmens i de lliurament d'activitats seran comunicades a l'alumnat amb antelació suficient, sense opció a ser modificades individualment (tret de casos excepcionals i sempre convenientment justificats). Els estudiants Erasmus que demanin avançar un examen han de presentar al professor/a un document escrit de la seva universitat d'origen que justifiqui la seva sol·licitud.

La data de l'examen de recuperació serà establerta per la Facultat de Filosofia i Lletres i és inamovible.

Revisió de qualificacions:

En el moment de realització de cada activitat avaluativa, el professorat informará l'alumnat (Moodle) del procediment i data de revisió de les qualificacions.

Recuperació:

-La recuperació de l'assignatura consistirà en un exercici de millora sobre la prova d'avaluació i configurat a partir de la bibliografia bàsica i ampliada i els altres materials obligatoris d'estudi de l'assignatura que s'hauràn treballat durant el curs.

-Per a poder presentar l'exercici de recuperació serà obligatori haver presentat abans totes les evidències d'avaluació requerides.

Alumnat no avaluable:

L'estudiant rebrà la qualificació de 'no avaluable' sempre que no hagi lliurat més del 30% de les activitats d'avaluació. En cas que no es realitzi una activitat d'avaluació la nota obtinguda per aquella activitat serà de 0, no serà reavaluable i així constarà en la mitjana ponderada.

Plagi o conducta fraudolenta

En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

Recordem que es considera "còpia" un treball que reproduïx tot o gran part del treball d'un/a altre/a company/a. "Plagi" és el fet de presentar tot o part d'un text d'un autor com a propi, sense citar les fonts, siguin en paper o en format digital. Vegeu documentació de la UAB sobre "plagi" a:

http://wuster.uab.es/web_argumenta_obert/unit_20/sot_2_01.html

Ús de la Intel·ligència Artificial:

En aquesta assignatura, es permet l'ús de tecnologies d'Intel·ligència Artificial (IA) com a part integrant del desenvolupament del treball, sempre que el resultat final reflecteixi una contribució significativa de l'estudiant en l'anàlisi i la reflexió personal. L'estudiant haurà d'identificar clarament quines parts han estat generades amb aquesta tecnologia, especificar les eines emprades i incloure una reflexió crítica sobre com aquestes han influït en el procés i el resultat final de l'activitat. La no transparència de l'ús de la IA es considerarà falta d'honestat acadèmica i pot comportar una penalització en la nota de l'activitat, o sancions majors en casos de gravetat.

Avaluació Única

Aquesta assignatura no preveu el sistema d'avaluació única.

Bibliografia

El procés global de antropització: temes clau per a entendre la transformació del territori:

George, Rose (2014) *90% de todo. La industria invisible que te viste, te llena el depósito de gasolina y pone comida en tu plato*. Capitan Swing Ed.

Nel-lo, Oriol; Mele, Renata (eds. 2016) *Cities in the 21st Century*. Routledge: London.

Turiel, Antonio (2020) *Petrocalipsis. Crisis energética global y cómo (no) la vamos a solucionar*. Ed. Alfabeto.

El procés d'urbanització i la transformació urbana:

Dupuy, Gabriel (1998) *El urbanismo de las redes*. Oikos-Tau.

Hall, Peter (2002) *Ciudades del mañana. Historia del urbanismo en el siglo XX*. La Estrella Polar.

Muñoz, Francesc (2010) "La densidad urbana: de la ciudad de concentración al campo urbanizado". A Fuster Sobrepere, Joan (ed.) *La agenda Cerdà. Construyendo la Barcelona metropolitana (75-114)*. Barcelona: Ajuntament de Barcelona/Lunweg.

Nel-lo, Oriol; Muñoz, Francesc (2004). "El proceso de urbanización". A Romero, Joan (coord.) *Geografía Humana. Procesos, riesgos e incertidumbres en un mundo globalizado (255-332)*. Barcelona: Ariel.

Urbanització i transformacions urbanes-territorials avui:

Graham, Stephen (2003) *The Cybercities Reader*. Routledge.

Guifreu, Judit; Manu Fernández (dir. 2016) *La utilització temporal dels buits urbans*. Col·lecció 'Estudis'. Sèrie Urbanisme i Habitatge. Diputació de Barcelona.

Ivancic, Aleksandar (2010) *Energyscapes*. Gustau Gili: Barcelona.

Muñoz, Francesc (2008) *Urbanización: paisajes comunes, lugares globales*. Gustau Gili, Barcelona.

Muñoz, Francesc (coord. 2011) *Estratègies vers la ciutat de baixa densitat. De la contenció a la gestió*. Col·lecció 'Estudis', 9. Diputació de Barcelona.

World Cities Report (2016). *Urbanization and Development. Emerging Futures*. UNHABITAT.

World Cities Report (2020). *The Value of Sustainable Urbanization*. UNHABITAT.

Programari

Només es requereix coneixements de programari bàsic (edició de textos; fulls de càlcul; arxius ppt i similars).

Grups i idiomes de l'assignatura

La informació proporcionada és provisional fins al 30 de novembre de 2025. A partir d'aquesta data, podreu consultar l'idioma de cada grup a través daquest [enllaç](#). Per accedir a la informació, caldrà introduir el CODI de l'assignatura

Nom	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(PAUL) Pràctiques d'aula	1	Català	segon quadrimestre	matí-mixt
(PCAM) Pràctiques de camp	11	Català	segon quadrimestre	matí-mixt
(PCAM) Pràctiques de camp	12	Català	segon quadrimestre	matí-mixt
(TE) Teoria	1	Català	segon quadrimestre	matí-mixt